

SEÐLABANKI ÍSLANDS

Seðlabanki Íslands

Starfsfólk á skrifstofu bankastjóra kynnir

Kynning fyrir framhaldsskólanemendur
Vorið 2021

Markmið Seðlabanka Íslands

Stöðugt verðlag

Seðlabanki Íslands skal stuðla að stöðugu verðlagi, þ.e. árleg verðbólga verði sem næst 2½%

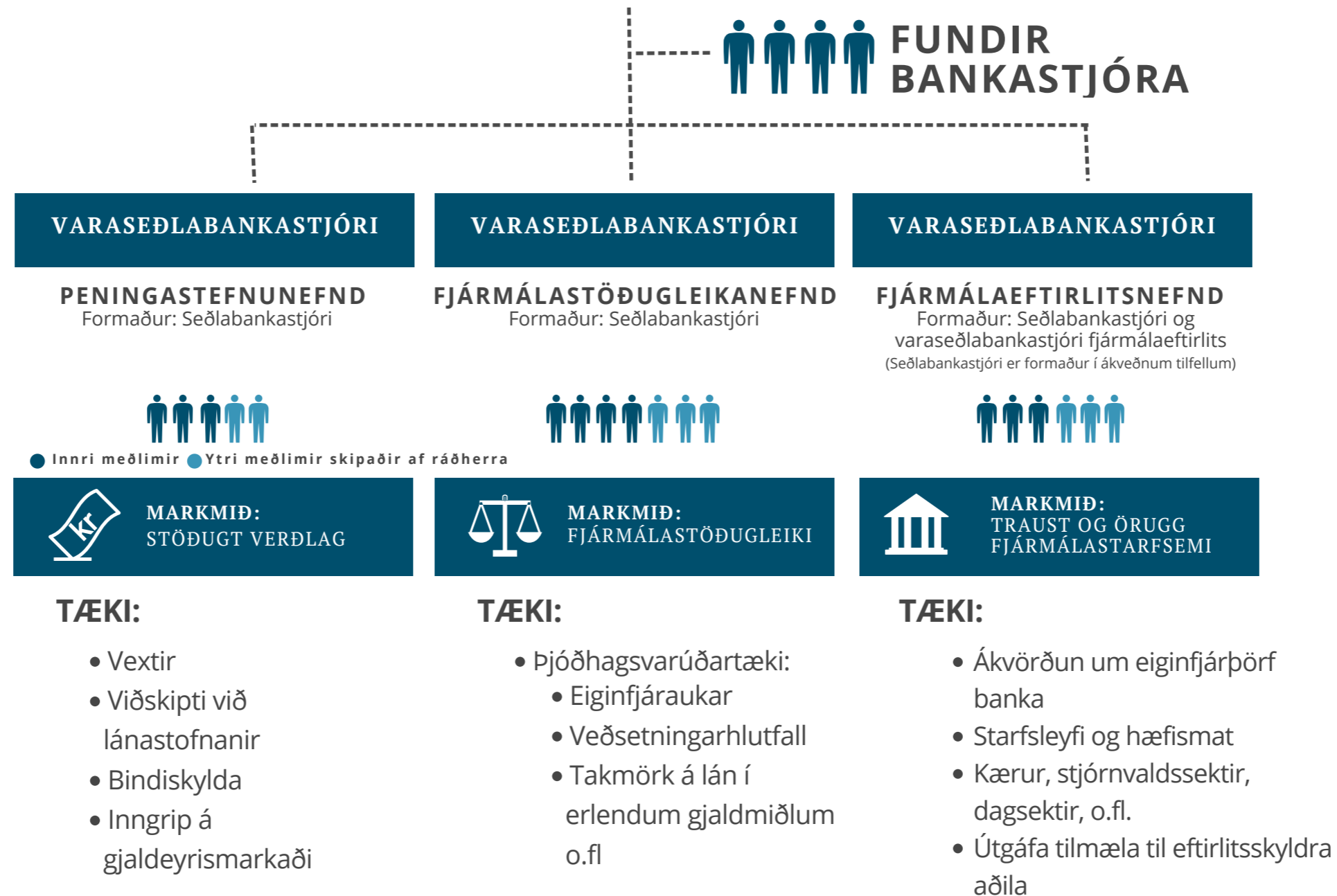
Fjármálastöðugleiki

Seðlabankinn skal stuðla að fjármálastöðugleika, þ.e. að fjármálakerfið geti staðist áföll, miðlað lánsfé og greiðslum og dreift áhættu

Traust og örugg fjármálastarfsemi

Seðlabankinn skal fylgjast með að starfsemi eftirlitsskyldra aðila (bankar, ýmis fjármálafyrirtæki o.fl) sé í samræmi við lög

SEÐLABANKASTJÓRI

Yfirstjórn Seðlabankans

Ásgeir Jónsson
seðlabankastjóri

Rannveig Sigurðardóttir
varaseðlabankastjóri

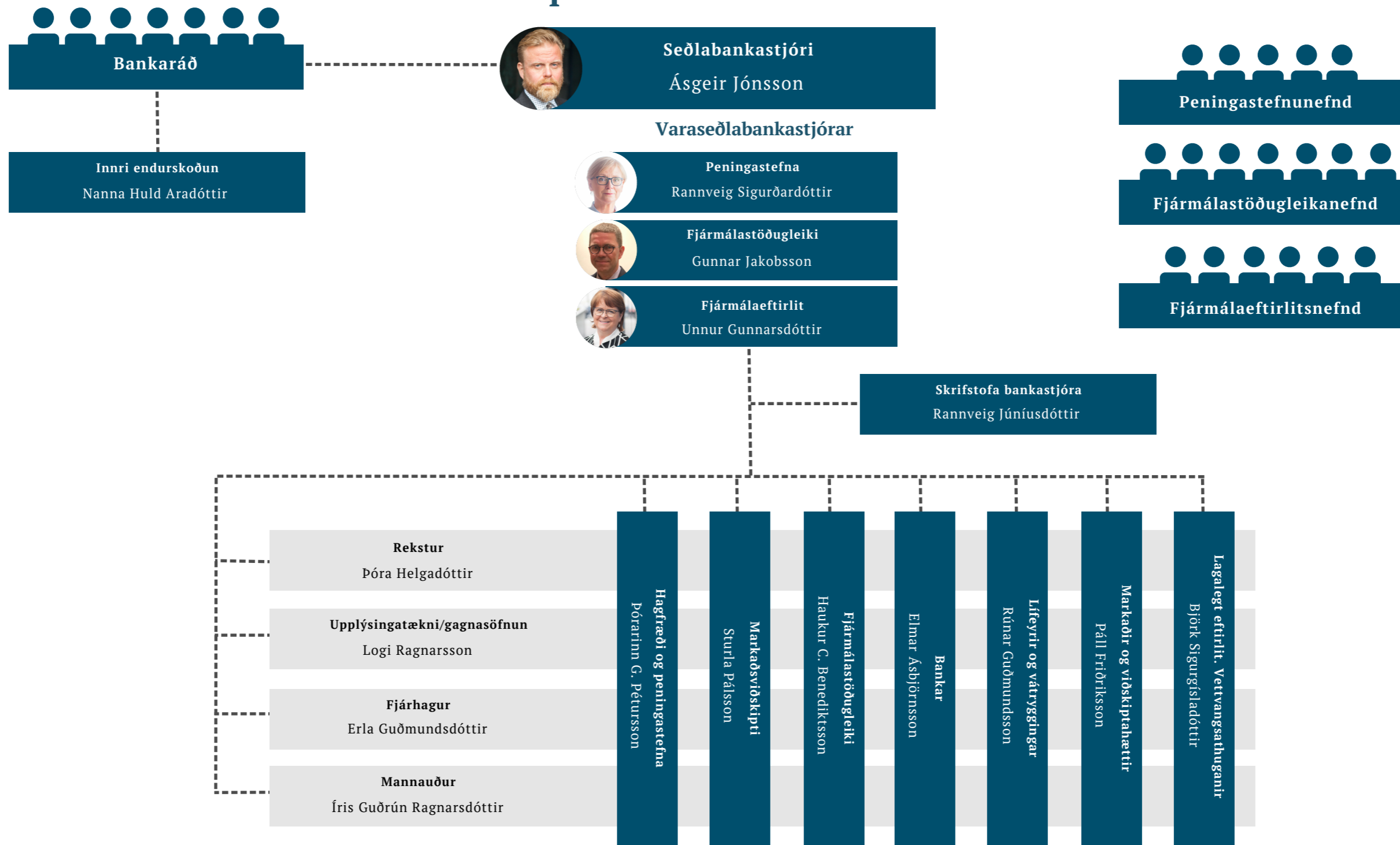

Gunnar Jakobsson
varaseðlabankastjóri

Unnur Gunnarsdóttir
varaseðlabankastjóri

Skipurit Seðlabanka Íslands

Bankaráð hefur eftirlit með Seðlabankanum

Sitjandi frá vinstri eru Sigurður Kári Kristjánsson, Gylfi Magnússon formaður og Þórunn Guðmundsdóttir. Standandi frá vinstri eru Una María Óskarsdóttir, Frosti Sigurjónsson, Bolli Héðinsson og Jacqueline Clare Mallett. Ráðið er kjörið af Alþingi.

Útgáfa seðla og myntar

- eitt af frumverkefnum seðlabanka

Einkaréttur á útgáfu seðla og myntar

75 milljarðar króna í seðlum í umferð

4,4 milljarðar króna í mynt í umferð

Öryggisatriði í seðlum

Vatnsmerki

„Draugamerki“

Málmpráður

Blindramerki

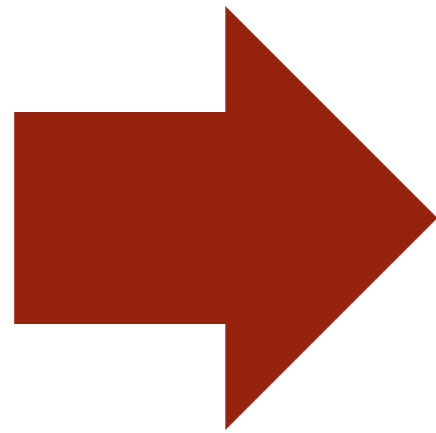
150. grein hegningarlaga

„Hver, sem falsar peninga í því skyni að koma þeim í umferð sem ósviknum gjaldeyri, svo og hver sá, sem í sama skyni aflar sér eða öðrum falsaðra peninga, skal sæta fangelsi allt að 12 árum.“

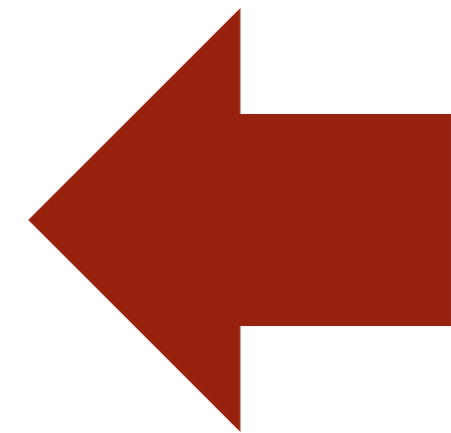
Peningastefnan

Hvað er verðbólga?

**Almenn og varanleg hækkun á verði
vöru og þjónustu sem felur í sér að
verðgildi peninga minnkar**

Dæmi: Árið 1995 kostaði bíómiði 600 krónur
en í maí 2021 1.748 krónur: 191% hækkun.

Dæmi: Árið 1995 kostaði íbúð 6 m.kr.
en kostar 45 m.kr. í maí 2021: 657% hækkun.

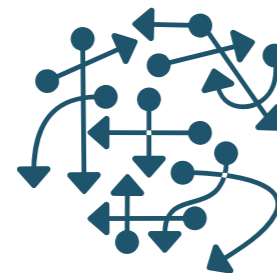
Vara eða þjónusta hækkar mismikið í verði en verðbólga er reiknuð út frá tilteknum vörum og þjónustu í neyslukörfu fólks sem Hagstofan metur og mælir reglulega. Verðmælingin er birt sem **vísitala neysluverðs**.

Af hverju 2½% verðbólguþjálfunarmarkmið?

Hverjir eru ókostir mikillar og sveiflukenndrar verðbólgu? Af hverju leitast Seðlabankinn við að halda verðlagi nokkuð stöðugu?

Verðbólga dregur úr kaupmætti peninga

Gerir áætlanir erfiðari - einstaklingar og fyrirtæki vita ekki hvað vörur og þjónusta kostar eftir - viku? - mánuð? - ár?

Getur dregið úr atvinnu til lengdar - vegna óvissu í efnahagslífi

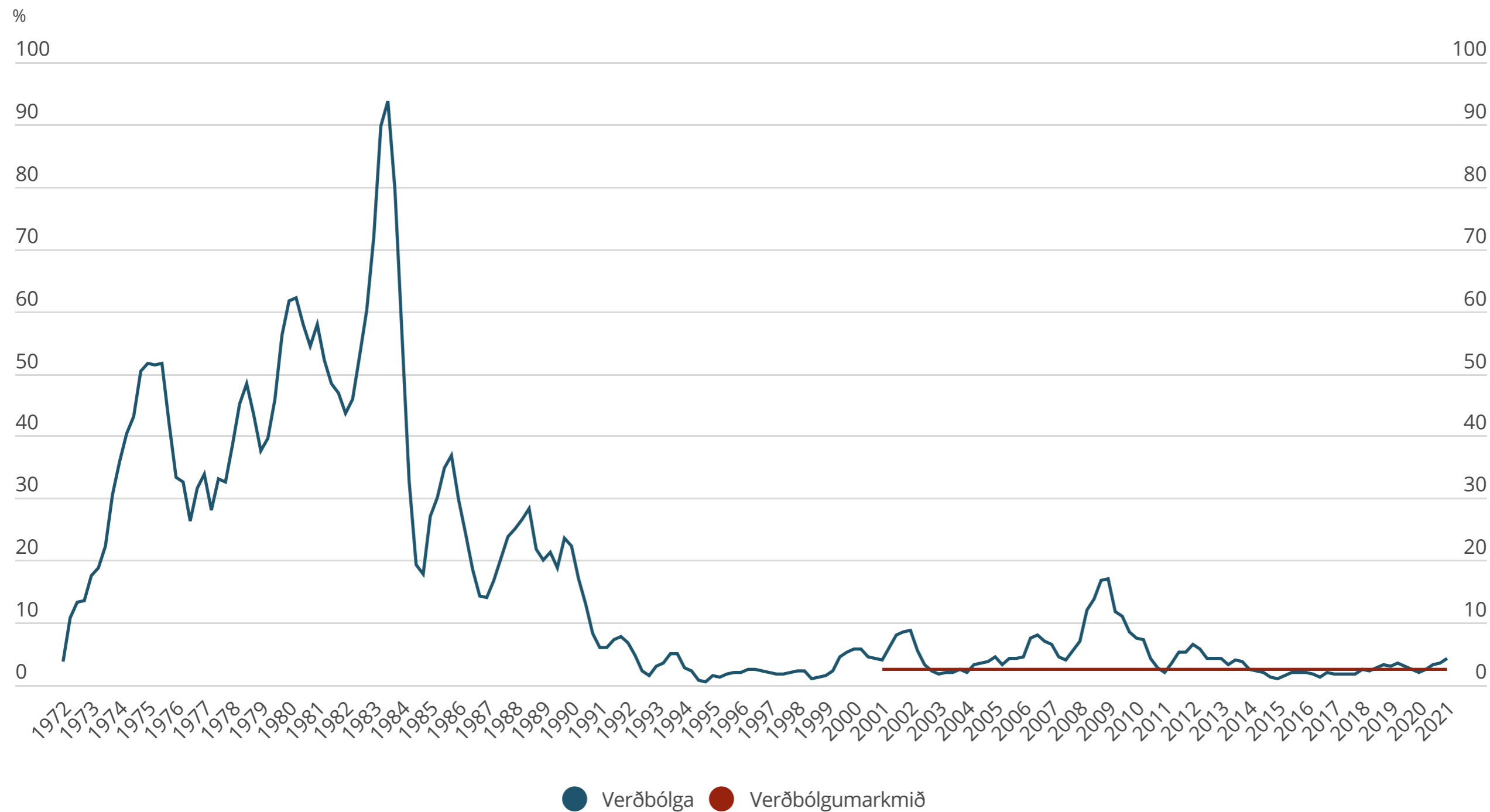

Færir til eignir með óeðlilegum hætti - milli lántakenda og lánveitenda t.d.

Seðlabankinn hefur náð árangri við framfylgd verðbólguþröngu undanfarin ár þó verðbólgan sé ögn meiri síðastliðna mánuði

Verðbólga 1972-2021

Seðlabankinn hækkar og lækkar vexti til að hafa áhrif á verðbólgu

Fólk og fyrirtæki geyma peninga
hjá viðskiptabönkunum...

...sem geyma hluta af sínum
peningum á reikningum hjá
Seðlabankanum...

...sem getur breytt vöxtum á þessum
reikningum.

Hærri vextir hækka vexti á lánum til
heimila og fyrirtækja ...

... sem spara meira og taka síður lán -
sem dregur úr eftirspurn, lækkar verð
á vöru og þjónustu og verðbólga
verður minni en ella.

Peningastefnunefnd

- Ákvarðanir um beitingu stjórnækja Seðlabanka Íslands í peningamálum eru teknar af peningastefnunefnd bankans
- Stjórnækki bankans teljast í þessu sambandi vera:
- Vextir bankans, viðskipti við lánastofnanir, ákvarðanir um bindiskyldu og inngrip á gjaldeyrismarkaði

Viðskipti | mbl | 6.11.2019 | 8:55 | Uppfært 9:39

Enn lækka vextir Seðlabankans

Seðlabanki Íslands. mbl.is/Kristinn Magnússon

Setja bókamerki

Peningastefnunefnd Seðlabanka Íslands hefur ákveðið að lækka vexti bankans um 0,25 prósentur. Meginvextir bankans, vextir á sjö daga bundnum innlánum, verða því 3%. Ef lítið er á vaxtakúrfu meginvaxta Seðlabankans sést að meginvextir (stýrivextir) hafa lægst farið í 3,625 prósent snemma árs 2011. Í ársbyrjun 2009 voru þeir aftur á móti 18%.

Fjármálastöðugleiki

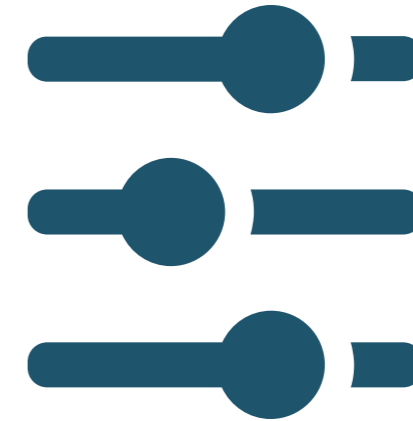

Hvað er fjármálastöðugleiki?

Þegar fjármálakerfið er í stakk búið til að takast á við áföll í efnahagslífinu og á fjármálamörkuðum án þess að allt fari á hliðina.

Fjármálastöðugleika er ekki jafn auðvelt að mæla og verðstöðugleika og horfa þarf til margra mælikvarða í hagkerfinu og fjármálakerfinu.

Hvað gerir Seðlabankinn til þess að stuðla að fjármálastöðugleika?

Þjóðhagsvarúðarreglur eru reglur sem Seðlabankinn getur ákveðið fyrir fjármálastofnanir og einstaklinga til þess að koma í veg fyrir að kerfisáhætta byggist upp og ógni fjármálastöðugleika.

Fjármálastöðugleikanefnd

- Ákvarðanir um beitingu stjórnækja Seðlabanka Íslands varðandi fjármálastöðugleika eru teknar af fjármálastöðugleikanefnd
- Stjórnækki bankans teljast í þessu sambandi m.a.:

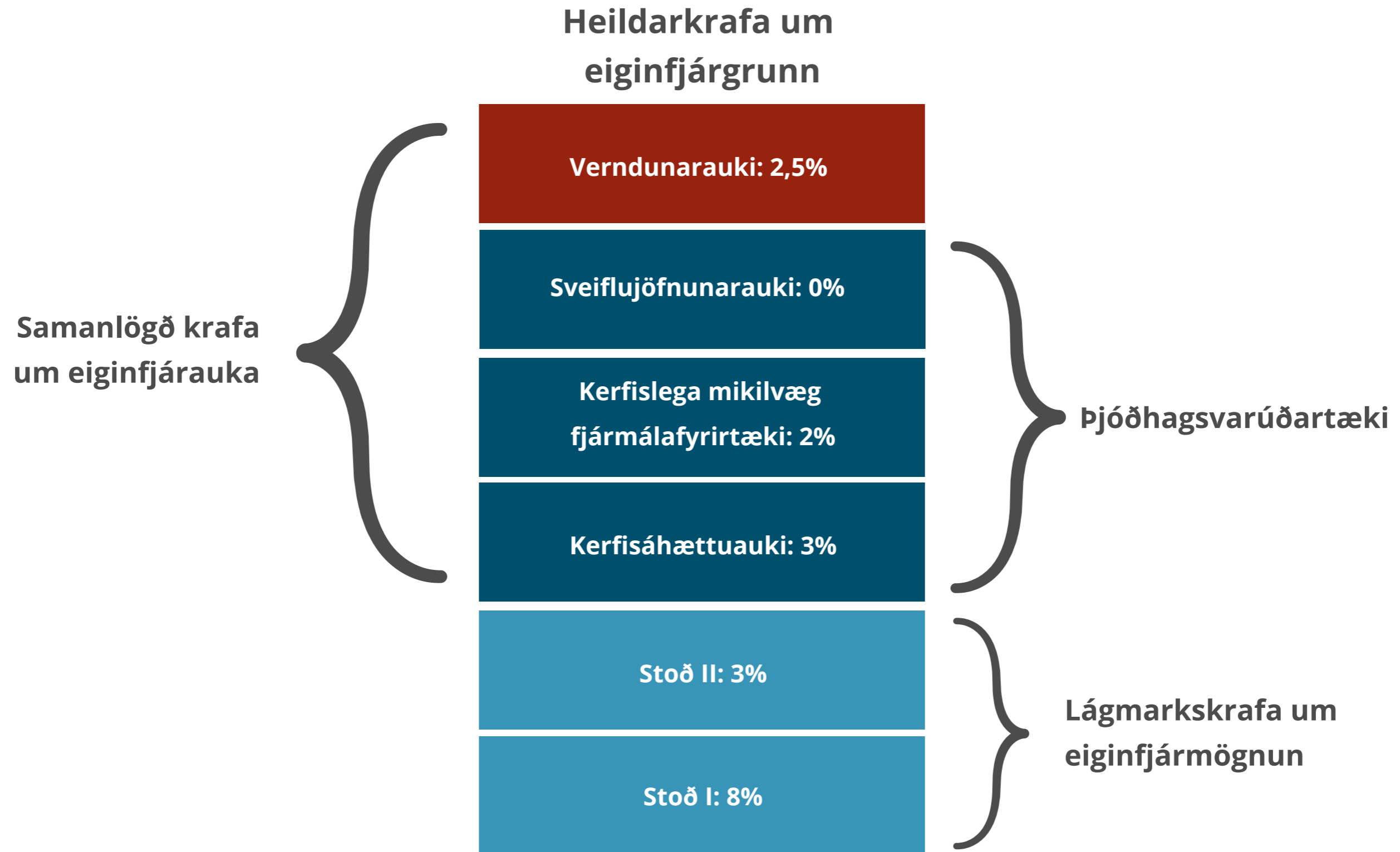

Takmarkanir á einstaka fjármálafyrirtæki, s.s. viðbótarkröfur um eiginfjárhlutfall vegna stærðar fjármálafyrirtækja eða vegna aðstæðna í hagkerfinu, reglur um laust fé og fjármögnun fjármálafyrirtækja - þau eigi nægt laust fé til að standast tímabundin áföll.

Einnig er hægt að beita takmörkunum á einstaklinga, s.s. takmarkanir á leyfilegt veðsetningarhlutfall húsnæðislána, lán í erlendum gjaldmiðlum o.fl. Til þess að koma í veg fyrir of mikla skuldsetningu.

Dæmi um þjóðhagsvarúðartæki

Hámarksveðhlutfall

Fjármálastöðugleikanefnd ákveður reglur um hámarksveðhlutfall nýrra fasteignalána. Samkvæmt núverandi reglum mega fjármálastofnanir ekki veita lán fyrir hærri fjárhæð en sem nemur 85% af verði fasteignar eða 90% í tilviki fyrstu kaupenda. Tilgangur reglnanna er að varðveita fjármálastöðugleika og auka viðnámsþrótt lánveitenda og lántaka gagnvart mögulegum viðsnúningi á fasteignaverði

Fjármálaeftirlit

Hvert er markmið Fjármálaeftirlitsins?

Að tryggja að fjármálamarkaðurinn sé skilvirkur og njóti trausts til að gegna þjóðhagslegu hlutverki sínu

Að gæta hagsmuna viðskiptavina fyrirtækja á fjármálamarkaði og almennings

Að viðhalda löghlýðni, heilbrigði, öryggi og skilvirkni í rekstri fyrirtækja á fjármálamarkaði

Fjármálaeftirlitsnefnd

- Framfylgir lögum og reglum um starfsemi eftirlitsskyldra aðila og tekur ákvarðanir sem Fjármálaeftirlitinu eru faldar samkvæmt lögum og stjórnvaldsfyrirmælum

Eftirlitsskyldir aðilar eru t.d.:

- Bankar og sparisjóðir
- Vátryggingafélög
- Vátryggingamiðlanir og
- vátryggingamiðlarar
- Lífeyrissjóðir
- Verðbréfafyrirtæki
- Verðbréfamiðlanir

Dæmi um ákvörðun fjármálaeftirlitsnefndar:

- Mat á hæfi framkvæmdastjóra og stjórnarfólks
- Veiting starfsleyfa
- Beiting refsiviðurlaga (dagsektir, stjórnvaldssektir og sáttir)
- Eiginfjárkröfur fjármálafyrirtækja
- Ákvarðanir um stöðvun viðskipta í Kauphöll
- Setning leiðbeinandi tilmæla

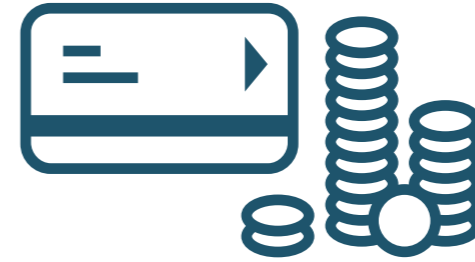
Önnur verkefni Seðlabankans

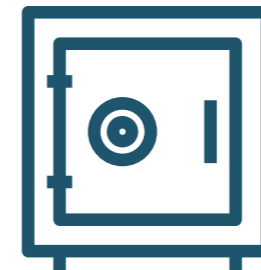
Útgáfa seðla- og myntar

Tölfræðiupplýsingar,
rannsóknir og útgáfur

Stuðla að virkri og öruggri
greiðslumiðlun í landinu og við
útlönd

Varðveita gjaldeyrisvarasjóð –
öryggissjóður þjóðar

Önnur verkefni Seðlabankans frh

Tekur þátt í gerð
lagafrumvarpa, t.d með
umsögnum

Sinnir framkvæmd á
innlendum og erlendum
lántökum ríkissjóðs og hefur
umsjón og eftirlit með
ríkisábyrgðum

Vinnur að stefnu ríkisstjórnar í
efnahagsmálum og er ráðgjafi
varðandi gjaldeyrismál, lánamál
og fleira

Sinnir rekstri bókasafns,
skjalasafns og myntsafns
Seðlabankans og
Þjóðminjasafnsins

Útgáfur Seðlabankans

Vinnustaðurinn okkar

Seðlabankinn sem vinnustaður

- Starfsemi Seðlabankans skiptist í sjö fagsvið, fjögur stoðsvið og skrifstofu bankastjóra sem sér m.a. um stefnumótun, alþjóðasamskipti, upplýsingamiðlun, reglusetningu og aðra lögfræðiráðgjöf. Fagsvið bankans eru hagfræði og peningastefna, markaðsviðskipti, fjármálastöðugleiki, bankar, lífeyrir og váttryggingar, markaðir og viðskiptahættir og lagalegt eftirlit og vettvangsathuganir. Stoðsvið bankans eru rekstur, upplýsingatækni og gagnasöfnun, fjárhagur og mannauður
- Starfsmenn Seðlabankans voru í ársbyrjun 2020 í kjölfar sameiningar Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins um 290 talsins, 150 karlar og 140 konur
- Hlutfall háskólamenntaðra starfsmanna var um 88% og eru flestir þeirra menntaðir á sviði viðskipta- og hagfræði, lögfræði, verkfræði og upplýsingatækni
- Seðlabankinn hefur sett sér að fylgja jafnlaunastefnu og hlaut formlega jafnlaunavottun í janúar 2019

Seðlabankinn sem vinnustaður

Myndir úr ársskýrslu Seðlabankans árið 2017